

Editörün Notu

Uluslararası Suçlar ve Tarih (UST/ICH) dergisinin 26. sayısını yayımlarken, uluslararası hukuk ve siyaset alanında çalkantılarla şekillenen bir dönemi yaşıyoruz. Günümüzün küresel ortamı, Ukrayna’da devam eden savaş, Gazze’de süregelen insani kriz, Afrika ‘da yeni çatışma dinamikleri ve büyük güçler arasındaki rekabetin yoğunlaşması ve dengelerin değişmesiyle belirlenmektedir. Bu gelişmeler, uluslararası suçların önlenmesi ve hesap verebilirlik mekanizmalarının güçlendirilmesi ihtiyacını her zamankinden daha görünür kılmaktadır.

Diğer taraftan, küresel ekonomi alanında süren kırılganlık, neoliberal kurumların sorgulanması ve küresel seçim döngüsünün doğurduğu yeni siyasi dengeler de, uluslararası düzenin geleceği üzerine yoğun tartışmaları beraberinde getirmekte, uluslararası bazı örgütlere ilişkin eleştirileri gündeme taşımaktadır.

Bu sayımız, söz konusu karmaşık ortamda, uluslararası suçlar, hukuk ve tarih alanında yeni fikirler sunan makalelerle katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, geçmişteki tarihi olayların günümüze yansımalarını ele alan seçkin bir yorumu içermektedir.

26. sayımızın **yorum** kısmında Büyükelçi (E) Oğuz Demiralp’in kaleme aldığı “*Atatürk Döneminde Bir Avrupa Birliği Öyküsü*” başlıklı yazısı yer alıyor. Demiralp, Aristide Briand’ın 1929’daki Avrupa Birliği projesini Atatürk dönemi Türkiye’si bağlamında değerlendirmekte ve Türkiye’nin henüz Milletler Cemiyeti’ne üye olmadığı dönemde dahi Avrupa bütünleşmesinin bir parçası olarak görülmesinin altını çizmektedir. Avrupa entegrasyonunun başarısız girişimlerinden doğan dersleri ve Türkiye’nin erken dönemde Avrupa kimliği ile olan bağını tartışan bu yazı, günümüz Avrupa-Türkiye ilişkilerinin tarihi kökenlerine ışık tutmaktadır.

Uluslararası Mahkemelerdeki Davalar bölümünde Öğretim Görevlisi, Doktora Adayı Burak Tekin’in “*Uluslararası Adalet Divanı’nda Görülen Güney Afrika-İsrail Davasına Türkiye’nin Müdahillik Başvurusu: İsrail’in Olası Savunmalarına Yönelik Temel Hukuki Argümanlar*” başlıklı makalesi yer almaktadır. Çalışma, Türkiye’nin müdahale beyanının hukuki dayanaklarını ayrıntılı biçimde

inceleyerek, İsrail'in savunma tezlerine karşı hangi argümanların ileri sürülebileceğini analiz etmektedir. Özellikle Soykırım Sözleşmesi'nin yorumlanması, meşru müdafaa hakkının sınırları ve devletlerin soykırımı önleme yükümlülüğü gibi kritik konular ele alınmaktadır. Makale, Türkiye'nin uluslararası hukuk alanındaki rolünü ve katkılarını ortaya koyması bakımından güncel ve önemlidir. **Türkiye'nin uluslararası adalet mekanizmalarına yaptığı bu katkı, küresel ölçekte hukukun üstünlüğüne verdiği desteğin somut bir göstergesidir.**

Bu sayının **özel bölümü**, “*Devlet Suçu, Propaganda ve Kültürel Yıkım*” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde dört makale, uluslararası suçların tarihsel, ideolojik ve kültürel boyutlarını kapsamlı biçimde analiz etmektedir. Bu makaleler, farklı bağlamlarda devletlerin suç işleme yöntemlerini, propaganda araçlarını ve kültürel miras üzerinde yarattıkları yıkıcı etkileri ele alarak ortak bir bakış açısı sunmaktadır.

Dr. Mimar Baki Burak Acıl'ın “*Kutsal İmgeden İkonoklazmaya: İkonoklastik Stratejiler Bağlamında DAESH Örneği*” başlıklı makalesi, DAESH'in kültürel mirasa yönelik saldırılarını ikonoklazma geleneği bağlamında inceleyerek, kültürel yıkımın uluslararası suç boyutunu ortaya koymaktadır.

Öğretim üyesi Caner Çakı'nın “*İnsanlık Suçu Katyn Katliamı'nın Nazi Almanyası'nın Görsel Propagandasına Yansıması*” başlıklı çalışması, Katyn Katliamı'nın Nazi propagandası üzerinden nasıl araçsallaştırıldığını göstererek, savaş suçlarının uluslararası kamuoyunda meşruiyet aracı haline getirilişini analiz etmektedir.

Dr. Çağatay Balcı'nın “*Terörle Mücadelede Dekapitasyonun İşlevsizliği ve Sonuçları: İran'da Cundullah Örneği*” makalesi, dekapitasyon stratejisinin başarısızlığını ve bunun devletlerin terörle mücadele politikalarına etkilerini değerlendirmektedir.

Dr. Yeter Solak'ın “*Apartheid Rejiminde Devlet Şiddeti, Zihinsel Direniş ve Hafıza: Steve Biko ve Siyah Bilinç Hareketi*” başlıklı yazısı ise Apartheid rejimini bir devlet suçu bağlamında ele alarak, zihinsel direnişin ve kolektif hafızanın önemini vurgulamaktadır.

Bu özel bölüm, devletlerin şiddet, propaganda ve kültürel yıkım stratejilerinin nasıl uluslararası suçlara dönüştüğünü ve bu süreçlerin

toplumlar üzerindeki kalıcı etkilerini disiplinler arası bir bakışla incelemektedir. Önceki sayılarda hukuk ve tarih merkezli özel bölümlerle geliştirdiğimiz geleneğimizi bu sayıda kültürel, ideolojik ve ekonomik boyutları da dahil ederek derinleştiriyoruz. Geçmiş sayıların özel bölümlerinin yarattığı kavramsal birikim üzerine inşa edilen bu tema, dergimizin uluslararası suçlar alanındaki akademik katkısını disiplinler arası bakışla güçlendirmektedir.

Ekonomik boyutu ele alan Doktora adayı Aykut Aydeniz'in "*DTÖ'nün Kuruluşunun Neoliberal Bir Perspektiften Değerlendirilmesi*" başlıklı makalesi ise, Dünya Ticaret Örgütü'nün kurumsal yapısını ve neoliberal paradigmayla ilişkisini eleştirel bir bakışla değerlendirmektedir. Çalışma, GATT'tan DTÖ'ye geçişin küresel ticaret düzeninde nasıl bir dönüşüm yarattığını irdeleyerek, neoliberal yönetim anlayışının uluslararası hukuk, devlet egemenliği ve ticari adalet bağlamında doğurduğu tartışmaları ortaya koymaktadır. Bu makale, uluslararası suçlar ve tarih alanındaki hukuki-siyasi incelemelere, ekonomik kurumların rolünü vurgulayarak önemli bir boyut eklemektedir

Son olarak, **raporlar** bölümünde Şef (TEİAŞ) Mehmet Birlik'in "*Askeri Müdahaleler, Lozan ile Tanımlanmış Azınlıklar, Toplumsal Hareketler ve Medya (1960-1971): Kriz Dinamiklerinin Çok Boyutlu Analizi*" başlıklı makalesi yer almaktadır. Çalışma, Türkiye'deki askeri müdahalelerin azınlık hakları, toplumsal hareketler ve uluslararası konjonktürle ilişkisini inceleyerek, dönemin kriz dinamiklerini bütüncül bir çerçevede ele almaktadır. **Türkiye'nin kendi tarihsel tecrübelerine yönelik bu analizin, sadece ulusal değil aynı zamanda uluslararası düzeyde de demokrasi, hukuk ve toplumsal barış tartışmalarına değerli katkılar sunacağına inanıyoruz.**

Uluslararası Suçlar ve Tarih dergisi, 26. sayısıyla birlikte, küresel düzeyde yaşanan siyasi, hukuki ve toplumsal dönüşümlere dair eleştirel tartışmalara katkı sağlamayı sürdürmektedir. Dergimizin amacı, geçmişin miraslarını anlamakla kalmayıp, güncel ve geleceğe dönük uluslararası hukuk ve adalet tartışmalarına da zengin içerikler sunmaktır. Bu çerçevede, hukuki ve siyasi analizlerin yanı sıra ekonomik yapıların incelenmesi de dergimizin çok boyutlu yaklaşımının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Önümüzdeki sayılarda da bu çizgimizi koruyarak, uluslararası suçların incelenmesi ve tarihsel bağlamlarının ortaya konulmasına katkıda bulunmayı sürdüreceğiz.